

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (HE 51/2024 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 32/2024 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylijohtaja Sirkku Linna, opetus- ja kulttuuriministeriö
- hallitusneuvos Henna Närhi, opetus- ja kulttuuriministeriö
- asiantuntija Minna Mäkitalo, Aalto-yliopisto
- rehtori Teemu Kokko, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
- toiminnanjohtaja Ida Mielityinen, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
- eurooppapolitiikan ja kansainvälisten asioiden asiantuntija Roosa Veijola, Suomen opiskelijakuntien liitto — SAMOK ry
- toiminnanjohtaja Heikki Holopainen, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
- koulutuspolitiikan asiantuntija Heidi Rättyä, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- Maahanmuuttovirasto
- Opetushallitus
- Itä-Suomen yliopisto
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk
- Lapin ammattikorkeakoulu
- Lapin yliopisto
- Vaasan yliopisto
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

- Lukuvuosimaksuverkosto
- Sivistysala ry
- Tieteentekijöiden liitto ry
- professori Olli Mäenpää

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia.

Lukuvuosimaksuja koskevalla yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muutoksella toteutettaisiin pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaus ”hallitus etenee kohti EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksujen täyskäteellisuutta”. Esityksen mukaan EU- ja ETA-maiden ulkopuolisilta korkeakouluopiskelijoilta vieraskielisessä tutkintokoulutuksessa perittävien lukuvuosimaksujen tulisi jatkossa kattaa koulutuksen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset. Muutos saattaisi Suomen vastaavaan asemaan tärkeimpien verrokki-maiden Ruotsin, Tanskan ja Norjan kanssa, jotka kaikki myös perivät kyseiseltä ryhmältä kustan-nuksia vastaavat lukuvuosimaksut.

Opiskelijan oleskeluluvalla maahan tullut säilyisi lukuvuosimaksuvelvollisena, vaikka hän vaih-taisi oleskelulupaansa esimerkiksi työperusteiseksi. Yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin lisättäisiin poikkeus, jonka mukaan tilapäistä suojelua saavat eivät olisi jatkossa lukuvuosimak-suvelvollisia.

Hallitusohjelmaan on kirjattu myös, että hallitus arvioi nimellisen hakemusmaksun käyttöönot-toa. Vuonna 2016 Suomessa oli käytössä hakemuksen käsittelymaksu haettaessa ammattikorkea-koulututkintoon tai alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen muualla kuin EU- tai ETA-alueella suoritetun koulutuksen perusteella. Esityksen mukaan hake-musmaksu otettaisiin käyttöön EU- ja ETA-alueen ulkopuolisten maiden kansalaisille. Tavoitteen on vähentää korkeakouluja työllistäneitä harkitsemattomia ja heikkolaatuisia hakemuksia.

Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain tilauskoulutusta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin korostamalla, että korkeakoulujen tulee huolehtia siitä, että tilauskoulutusta koskevassa sopimuk- sessa on määritelty tilauskoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet, ja että tilauskou- lutukseen osallistuvat ovat niistä tietoisia. Korkeakoulu ei myöskään saisi järjestää tilauskoulu- tusta, jos tilaajan tarkoituksena on välittää opiskelijoita korkeakoulun tutkinto-opiskelijoiksi voit- toa tavoittelevana liiketoimintana. Tavoitteena on puuttua havaittuihin ongelmiin tilauskoulutuk- sen järjestämisessä.

Lisäksi lainsäädäntöön lisättäisiin korkeakouluille tiedonsaantioikeus hakijan ja opiskelijan sekä hänen perheenkokoajansa oleskelulupatiedoista. Yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin li- sätättäisiin myös säännökset korkeakoulujen oikeudesta luovuttaa tietoja Maahanmuuttovirastolle.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.10.2024. Hakemusmaksua ja tilauskoulutusta koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan vasta 1.8.2025 ja lukuvuosimaksujen suuruutta koskevat 1.8.2026.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksen tarkoituksena on pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti edetä kohti EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden lukuvuosimaksujen täyskätteellisuutta. Täyskätteellisten lukuvuosimaksujen käyttöönottamisen tavoitteena on kattaa mainittujen korkeakouluopiskelijoiden kouluttamisesta aiheutuvat kustannukset. Hallituksen esitykseen sisältyvät säännösehdotukset myös nimellisen hakemusmaksun perimisestä, lukuvuosimaksujen kiertämisen estämisestä, tilauskoulutuksen ehtojen täsmentämisestä ja korkeakoulujen tietojensaantioikeudesta oleskelulupa-asioissa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomioin ja muutosesityksin.

Lukuvuosimaksut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tulee periä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen ammattikorkeakoulututkintoon ja alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytyiltä EU/ETA-maiden ulkopuolisilta opiskelijoilta vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattavat maksut lukuvuodessa eli niin kutsuttu täyskätteellinen lukuvuosimaksu nykyisen enintään 1 500 euron lukuvuosimaksun sijasta. Maksun perimisvelvollisuuteen ehdotetaan lisättäväksi poikkeus, jonka mukaan tilapäistä suojelua saavat opiskelijat eivät kuulu lukuvuosimaksuvelvollisuuden piiriin.

Valiokunta pitää lukuvuosimaksuja koskevia säännösehdotuksia perusteltuina ja toteaa, että täyskätteellisyys vastaa keskeisten verrokkimaiden, kuten Ruotsin, Tanskan ja Norjan, käytäntöä ja antaa mahdollisuuden kohdistaa aikaisempaa enemmän resursseja korkeakoulujen koulutuksen laadun kehittämiseen. Valiokunta toteaa, että myöskään perustuslakivaliokunnalla ei ollut huomauttamista lukuvuosimaksuja koskeviin säännösehdotuksiin (PeVL 32/2024 vp, kappale 2).

Asiantuntijalausunnossa on kiinnitetty huomiota siihen, että vaikka esitetty lukuvuosimaksujen muutos todennäköisesti lisää tulevaisuudessa korkeakoulujen tuloja, kyseisen tuoton positiivista merkitystä voi vähentää se, että korkeakoulujen perusrahoituksesta leikataan etupainotteisesti 20 milj. euroa vuoteen 2027 mennessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että lukuvuosimaksuja koskevat muutokset otetaan huomioon meneillään olevan korkeakoulujen ohjaus- ja rahoitusmallin uudistamista selvittävän työryhmän työssä, kuten hallituksen esityksessä (s. 3) on mainittu.

Valiokunnan näkemyksen mukaan maamme osaamistason nostamiseksi tulee panostaa kansainvälisten opiskelijoiden ja muiden osaajien kotouttamiseen ja luoda kansainvälisille opiskelijoille kannusteita jäädä maahan töihin tutkinnon suorittamisen jälkeen. Näiden tavoitteiden edistäminen on huomioitu hallituksen esityksen perusteluissa (s. 18) todeten, että esityksen valmistelun yhteydessä tehdyssä ja sen jälkeen tehtävässä valmistelutyössä arvioidaan tarve ja tapa luoda valtakunnallinen apurahajärjestelmä, jolla voidaan lisätä suomalaisen korkeakoulutuksen veto-

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

voimaa. Kyseisessä työssä arvioidaan myös keinoja lisätä valmistuneiden opiskelijoiden siirtymistä Suomen työmarkkinoille.

Valiokunta pitää myönteisenä, että lakiehdotuksissa yliopistoille ja ammattikorkeakouluille on annettu toimivalta määrittellä eri koulutusohjelmien lukuvuosimaksut. Tämä mahdollistaa sen, että maksujen suuruuden määrittelyssä voidaan ottaa huomioon sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen että koulutusalojen väliset erot.

Valiokunta saamaansa selvitykseen viitaten kiinnittää huomiota lukuvuosimaksuja koskevien säännösten (yliopistolain 10 § ja ammattikorkeakoululain 13 a §) teknisuonteisiin täsmentämistarpeisiin yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevällä tavalla.

Lukuvuosimaksujen kiertäminen

Lukuvuosimaksuvelvollisuudesta vapautuminen vaihtamalla oleskelulupaperustetta on tällä hetkellä laillista. Tästä on kuitenkin katsottu aiheutuneen ongelmia korkeakoulujen talouden ja koulutuksen suunnittelulle.

Saadun selvityksen mukaan korkeakouluilla, erityisesti ammattikorkeakouluilla, on ollut kasvava ongelma opiskelijoista, jotka hakeutuvat maahan opiskelemaan, mutta hakevat nopeasti muuta, useimmiten työntekijän oleskelulupaa. Lisäksi opiskelijat ovat voineet ilmoittautua pitkiksi ajoiksi poissaoleviksi, hakea työpaikkaa ja hankkia työntekijän oleskeluluvassa edellytettyä työhistoriaa, minkä on todettu vaikeuttavan opintotarjonnan suunnittelua.

Edellä mainittujen ongelmien ehkäisemiseksi ja korkeakoulujen lukuvuosimaksukertymän turvaamiseksi valiokunta pitää perusteltuna yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin esitettyä muutosta, jonka mukaan lukuvuosimaksuvelvollisuus säilyy, vaikka opiskelijan oleskelulupaperuste muuttuisi esimerkiksi työperusteiseksi.

Hakemusmaksut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi Opetushallitukselle velvollisuus periä muun kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta ja eräiltä muilta poikkeusryhmiltä lukukausikohtainen hakemusmaksu. Maksu koskee muita kuin jatkotutkintoa opiskelemaan hakevia henkilöitä. Esityksen mukaan maksun suuruudesta säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

Hakemusmaksun asettamisen tavoitteena on vähentää heikkolaatuisten hakemusten määrää, koska niiden käsittelystä on ollut paljon työtä korkeakouluille. Vuoden 2024 ensimmäisessä, pääosin vieraskielistä koulutusta koskevassa yhteishaussa hakijoita oli yli 60 000 jaossa olleisiin 8 300 opiskelupaikkaan. On huomattava, että korkeakoulujen on käsiteltävä myös sellaiset hakemukset, jotka eivät täytä hakukelpoisuuden ehtoja. Saadun asiantuntijalausannon mukaan suurin osa mainitun kaltaisista hakemuksista tulee lukuvuosimaksuvelvollisilta opiskelijoilta, joten valiokunnan näkemyksen mukaan maksun kohdentaminen ehdotetulla tavalla on perusteltu.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

Valiokunta saamaansa selvitykseen viitaten kiinnittää huomiota hakemusmaksuja koskevien säännösten (yliopistolain 8 a § ja ammattikorkeakoululain 12 a §) täsmentämistarpeisiin yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevällä tavalla.

Tilauuskoulutus

Tilauuskoulutus on osa korkeakoulujen koulutusvientä ja sen tarkoituksena on mahdollistaa tutkintokoulutuksen myynti liiketaloudellisin perustein tilaajan erilaisiin tarpeisiin. Tilauuskoulutuksen järjestäminen perustuu korkeakoulun ja tilaajan väliseen sopimukseen, ja korkeakoulu päättää itsenäisesti kenelle, minkä sisältöistä ja minkälaiselle ryhmälle se tutkintokoulutusta myy. Tilauuskoulutukseen osallistuvat opiskelijat valitsee lähtökohtaisesti koulutuksen tilaaja, joten näissä tilanteissa ei sovelleta opiskelijavalintasäännöksiä.

Hallituksen esityksen mukaan tilauuskoulutuksessa on havaittu ongelmia korkeakoulujen ja tilaajien välisissä sopimuksissa ja tilauuskoulutusopiskelijoiden oikeuksien huomioimisessa. Tilaajina on voinut olla lainsäädännön tarkoituksen vastaisesti tahoja, joiden intresseissä ei ole opiskelijoiden kouluttaminen vaan taloudellisen voiton tavoittelemine.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä puuttua kyseisessä tilauuskoulutuksessa havaittuihin ongelmiin täsmentämällä lainsäädäntöä niin, että tilauuskoulutusopiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista sovitaan entistä selkeämmin tilaajien ja korkeakoulujen välisillä sopimuksilla. Mainittujen opiskelijoiden asemaa parantavat myös ehdotetut säännökset korkeakoulujen velvollisuudesta tiedottaa tilauuskoulutukseen hakeutuville opiskelijoille heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

Valiokunta saamaansa selvitykseen viitaten kiinnittää huomiota tilauuskoulutusta koskevien säännösten (yliopistolain 9 § ja ammattikorkeakoululain 13 §) teknisluonteisiin korjaamistarpeisiin yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevällä tavalla.

Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus

Yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotetaan lisättäväksi korkeakouluille tiedonsaantioikeus niiden tarvitsemista hakijoiden ja opiskelijoiden oleskelulupatiedoista sekä oikeus antaa tietoja oma-aloitteisesti Maahanmuuttovirastolle. Kyseisen tiedonsaantioikeuden tarkoituksena on mahdollistaa lukuvuosimaksujen kiertämistä koskevan lainsäädännön täytäntöönpano. Hallituksen esityksen mukaan korkeakoulut voivat käyttää tietojensaantioikeuttaan myös muuhun kuin lukuvuosimaksujen perimiseen ja maksujärjestelyihin, apurahoihin sekä koulutusjärjestelyihin liittyvissä asioissa. Valiokunta pitää kyseisiä säännösehdotuksia tarpeellisina.

Lopuksi

Hallituksen esityksessä on ehdotettu, että lukuvuosimaksujen kiertämisen estämistä, toissijaista suojelua saavien lukuvuosimaksuttomuutta ja tiedonsaantia koskevat muutokset tulisivat voimaan 1.10.2024. Kyseinen voimaantulon aikataulu ei kuitenkaan ole enää mahdollinen, ja saadun selvityksen mukaan tavoitteena on, että laki tulisi voimaan 1.11.2024.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

Useat lausunnonantajat ovat esittäneet huolensa hakemusmaksuja koskevien säännösten voimaantulon kireästä aikataulusta. Saatuaan selvitykseen viitaten valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena tehdä voimaantulosäännöksiin eräitä muutoksia. Valiokunta ehdottaa lisäksi, että lakiesityksiin tehdään eräitä teknisluonteisia muutoksia yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevin perustein.

Valiokunta yhtyy hallituksen esityksessä (s. 55) ja saadussa selvityksessä todettuun tarpeeseen seurata nyt esitettyjen muutosten vaikutuksia ulkomaalaisten opiskelijoiden asemaan erityisesti, kun siihen tulee lähivuosien aikana kohdistumaan useita eri muutoksia.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki yliopistolain muuttamisesta

8 a §. Hakemusmaksu. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentin 1 kohtaa muutetaan siten, että siinä viitataan ulkomaalaislain sijasta 13.5.2024 voimaan tulleeseen kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annettuun lakiin (224/2024, erityisosaajalaki). Vastaavat muutokset on tehty yliopistolain 9 ja 10 §:ään 13.5.2024 voimaan tulleella lailla (laki yliopistolain 9 ja 10 §:n muuttamisesta 230/2024). Edellä todettu ulkomaalaislakia ja sen säädöskokoelman numeroa (301/2004) koskevien viittausten poistaminen aiheuttaa tarpeen lisätä mainittu säädöskokoelman numero 2 momentin 2 kohtaan.

Saadun selvityksen mukaan pykälän 2 momentin 6 kohdasta ei ilmene selkeästi säännösehdotuksen tarkoitus, että maksua ei peritä myöskään kansallisissa kaksois- tai yhteistutkinnoissa, jos yhteistyökorkeakoulun jo valitsema opiskelija siirtyy opiskelemaan toiseen korkeakouluun. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentin 6 kohdasta poistetaan sana kansainväliseen, jotta on selvää, että myöskään kansallisiin yhteis- tai kaksoistutkintoihin hakeutuvat eivät joudu maksamaan useampaa hakemusmaksua tilanteessa, jossa haku toiseen korkeakouluun tapahtuu myöhempänä lukukautena.

Valiokunta saamaansa selvitykseen viitaten ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 7 kohta, jossa säädetään, että Euroopan unionin koulutuksen, nuorisoalan ja urheilun Erasmus+-ohjelmaan kuuluiin vuosien 2021—2027 Erasmus Mundus -maisteriohjelmien opintoihin osallistuvilta opiskelijoilta ei peritä pykälässä tarkoitettua hakemusmaksua. Uuden 7 kohdan lisäämisen tarve johtuu Erasmus Mundus -maisteriohjelman säännöstä, jossa on kielletty hakemusmaksun periminen opiskelijoilta. Säännökseen ei ole tarvetta sisällyttää edellä todettuja vuosilukuja, jotta sitä voidaan soveltaa mahdollisilla uusilla vastaavilla ohjelmakausilla.

9 §. Tilauskoulutus. Valiokunta toteaa, että ehdotettu pykälä ei sisällä siihen 13.5.2024 voimaan tulleen yliopistolain 9 ja 10 §:n muuttamisesta annetun lain (230/2024) mukaista muutosta, ja ehdottaa kyseisen muutoksen sisällyttämistä pykälän 4 momentin 1 kohtaan siten, että siinä ulkomaalaislakiin viittaamisen sijasta viitataan erityisosaajalakiin. Valiokunta ehdottaa, että säädöksen johtolauseeseen tehdään edellä mainitusta muutosehdotuksesta johtuvat korjaukset.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

10 §. Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut. Valiokunta toteaa, että ehdotetun pykälän 2 momentin 1 kohta ei sisällä siihen 13.5.2024 voimaan tulleen yliopistolain 9 ja 10 §:n muuttamisesta annetun lain (230/2024) mukaista muutosta, ja ehdottaa kyseisen muutoksen sisällyttämistä pykälän 4 momentin 1 kohtaan siten, että siinä ulkomaalaislakiin viittaamisen sijasta viitataan erityisosaajalakiin. Valiokunta ehdottaa, että säädöksen johtolauseeseen tehdään edellä mainitusta muutosehdotuksesta johtuvat korjaukset.

Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 6 kohta, jonka tarkoituksena on jättää Euroopan unionin rahoittamassa Erasmus Mundus -ohjelmassa opiskelevat Erasmus Mundus -apurahan saajat pykälässä tarkoitettun lukuvuosimaksun perimisvelvollisuuden ulkopuolelle, koska Erasmus Mundus -toiminnon sääntöjen mukaan Erasmus Mundus -apurahan saajilta ei saa periä lukukausimaksuja. Valiokunta ehdottaa, että edellä todetun muutoksen vuoksi momentin kohdan 5 loppuun lisätään sana ”taikka”.

90 b §. Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus. Valiokunta ehdottaa, että säännökseen tehdään tekninen korjaus.

Voimaantulosäännös. Saadun selvityksen mukaan ehdotetun lain hakemusmaksuja koskevaa 8 a §:ää ei pystytä toimeenpanemaan siten, että se koskisi jo vuoden 2024 aikana alkavia opiskelijahakujia. Valiokunta ehdottaa, että voimaantulosäännökseen lisätään säännös, jonka mukaan lain 8 a § koskee vain hakujia, jotka alkavat 1.1.2025 tai sen jälkeen. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että säännöksen viimeiseen virkkeeseen tehdään teknisluonteinen korjaus.

2. Laki ammattikorkeakoululain muuttamisesta

12 a §. Hakemusmaksu. Saadun selvityksen mukaan pykälässä mainittua termiä jatkotutkinto ei käytetä ammattikorkeakoulujärjestelmässä, joten valiokunta ehdottaa, että 1 momentista poistetaan sanat ”muuta” ja ”kuin jatkotutkintoa”.

Valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentin 1 kohtaa muutetaan siten, että siinä viitataan ulkomaalaislain sijasta 13.5.2024 voimaan tulleeseen erityisosaajalakiin. Vastaavat muutokset on tehty ammattikorkeakoululain 13 ja 13 a §:ään 13.5.2024 voimaan tulleella lainmuutoksella (231/2024). Ulkomaalaislakiin ja sen säädöskokoelman numeroon (301/2004) viittaamisen poistaminen aiheuttaa tarpeen lisätä mainittu säädöskokoelman numero 2 momentin 2 kohtaan.

Saadun selvityksen mukaan pykälän 2 momenttiin tulee lisätä ehdotettua yliopistolain 8 a §:n 2 momentin 6 kohtaa vastaava säännös, jotta hakemusmaksujen perimättä jättämistä koskeva sääntely on yhdenmukainen ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja yliopisto-opiskelijoiden kesken. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momenttiin lisätään uusi 6 kohta, jossa säädetään, että hakemusmaksua ei peritä sellaiselta yhteis- tai kaksoistutkintoon hakevalta, jolla on jo opiskeluoikeus kyseiseen yhteis- tai kaksoistutkintoon toisessa korkeakoulussa.

Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 7 kohta edellä yliopistolain 8 a §:ään lisättäväksi ehdotettua uutta 7 kohtaa ja sen perusteluja vastaavasti.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

13 §. Tilauskoulutus. Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen pykälä ei sisällä siihen 13.5.2024 voimaan tulleen ammattikorkeakoululain 13 ja 13 a §:n muuttamisesta annetun lain (231/2024) mukaisia muutoksia ja ehdottaa kyseisestä lainmuutoksesta johtuvan muutoksen sisällyttämistä pykälän 4 momentin 1 kohtaan siten, että siinä ulkomaalaislakiin viittaamisen sijasta viitataan erityisosajalakiin. Valiokunta ehdottaa, että säädöksen johtolauseeseen tehdään edellä mainitusta muutosehdotuksesta johtuvat korjaukset.

13 a §. Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut. Valiokunta toteaa, että pykälän 2 momentin 1 kohdassa ei ole otettu huomioon edellä esitetyissä 13 §:n perusteluissa todetusta lakimuutoksesta aiheutunutta muutostarvetta, ja ehdottaa sen korjaamista siten, että kyseiseen kohtaan lisätään ulkomaalaislain sijasta viittaus erityisosajalain nojalla myönnettyyn EU:n siniseen korttiin. Valiokunta ehdottaa, että säädöksen johtolauseeseen tehdään edellä mainitusta muutosehdotuksesta johtuvat korjaukset.

Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 6 kohta, jonka tarkoituksena on jättää Euroopan unionin rahoittamassa Erasmus Mundus -ohjelmassa opiskelevat Erasmus Mundus -apurahan saajat pykälässä tarkoitettun lukuvuosimaksun perimisvelvollisuuden ulkopuolelle, koska Erasmus Mundus -toiminnon sääntöjen mukaan Erasmus Mundus -apurahan saajilta ei saa periä lukukausimaksuja. Valiokunta ehdottaa, että edellä todetun muutoksen vuoksi momentin kohdan 5 loppuun lisätään sana taikka.

65 a §. Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus. Valiokunta ehdottaa, että säännökseen tehdään tekninen korjaus.

Voimaantulosäännös. Saadun selvityksen mukaan ehdotetun lain hakemusmaksuja koskevaa 12 a §:ää ei pystytä toimeenpanemaan siten, että se koskisi jo vuoden 2024 aikana alkavia opiskelijahakujia. Valiokunta ehdottaa, että voimaantulosäännökseen lisätään säännös, jonka mukaan lain 12 a § koskee vain hakujia, jotka alkavat 1.1.2025 tai sen jälkeen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 51/2024 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

yliopistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yliopistolain (558/2009) 9 ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 § laeissa 1367/2018 ja 230/2024 ja 10 § laeissa 1600/2015 ja 230/2024 sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 90 b § seuraavasti:

8 a §

Hakemusmaksu

Opetushallitus perii muuta tutkintoa kuin jatkotutkintoa opiskelemaan hakevilta lukukausikoh-
taisen hakemusmaksun. Maksun suorittaminen on hakemuksen käsittelemisen edellytys.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain (224/2024), jäl-
jempänä erityisosaajalaki, nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suo-
men kansalaisen mainitussa laissa tarkoitettulta perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitetun jatkuvan oles-
keluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin
opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen
suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin pe-
rusteella;

5) tilauskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla; taikka

6) sellaiselta kansainväliseen yhteis- tai kaksoistutkintoon hakevalta, jolla on jo opiskelu-
oikeus kyseiseen yhteis- tai kaksoistutkintoon toisessa korkeakoulussa; taikka

7) siltä, joka hakee opiskelijaksi Euroopan unionin rahoittamaan Erasmus Mundus -ohjel-
maan. (Uusi 7 kohta)

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

9 §

Tilauuskoulutus

Yliopisto voi järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (*tilauuskoulutus*).

Tilauuskoulutuksena annettavan opetuksen on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus. Tilauuskoulutuksen järjestäminen ei saa heikentää yliopiston antamaa perus- tai jatkokoulutusta. Yliopisto ei saa järjestää tilauuskoulutusta, jos on ilmeistä, että koulutus tilataan siinä tarkoituksessa, että tilauuskoulutukseen osallistuvat voisivat välttää 36 §:n mukaisen opiskelijavalinnan. Yliopisto ei saa myöskään järjestää tilauuskoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on välittää opiskelijoita yliopiston tutkinto-opiskelijoiksi siten, että opiskelijoiden välittäminen on voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa. Tilauuskoulutukseen osallistuvaan sovelletaan 37, 37 a, 37 b, 43 a—43 d, 45, 45 a, 45 b, 82, 83, 83 a, 84, 84 a, 85 ja 86 §:ää. Yliopiston tulee huolehtia siitä, että tilauuskoulutusta koskevassa sopimuksessa on määritelty tilauuskoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet ja että tilauuskoulutukseen osallistuvat ovat niistä tietoisia.

Yliopiston on perittävä koulutuksen tilaajalta tilauuskoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauuskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta sen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Tilaaja ei voi kuitenkaan periä 3 momentissa tarkoitettua maksua:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettujen jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä; taikka

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella.

10 §

Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut

Yliopiston on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen hyväksytyiltä opiskelijoilta vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattavat maksut lukuvuodessa. Yliopiston vuosittaisen maksutuoton tulee kattaa lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden koulutuksen järjestämiskustannukset, joihin sisältyy myös opiskelijoille maksetut apurahat ja muut avustukset. Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden tukemiseen kohdennetuista yliopiston ulkopuolisista lähteis-

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

tä peräisin olevista lahjoituksista tai avustuksista maksettavia apurahoja ja avustuksia ei huomioida koulutuksen järjestämiskustannuksissa. Yliopisto päättää koulutuksen järjestämiskustannusten laskentaan ja maksujen perimiseen sekä apurahojen ja muiden avustusten maksamiseen liittyvistä järjestelyistä.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettujen jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella; taikka

5) tilauskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla; taikka

6) Euroopan unionin rahoittamassa Erasmus Mundus -ohjelmassa opiskelevalta Erasmus Mundus -apurahan saajalta. (Uusi 6 kohta)

90 b §

Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus

Yliopistolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta lukuvuosimaksuvelvollisuuden arvioimista ja opetuksen suunnittelemista varten Maahanmuuttovirastolta hakijan tai opiskelijan sekä näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettujen perheenkokoajan hakeman, voimassa olevan ja aiemmin myönnetyn oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan voimassaoloa, perustetta ja lajia sekä oleskeluoikeutta osoittavaa asiakirjaa koskevan hakemuksen käsittelyn tilaa koskevat tarpeelliset tiedot.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, yliopisto saa salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa Maahanmuuttovirastolle oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan hakijan tai oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan haltijan, joka on yliopiston hakija tai opiskelija taikka näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettu perheenkokoaja, maahantulon ja maassa oleskelun ehtoihin liittyviä väärinkäytösepäilyjä koskevia tietoja. Näiden tietojen tulee olla välttämättömiä Maahanmuuttoviraston ulkomaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) tai laissa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetussa laissa (719/2018) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 8 a ja 9 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2025 ja niitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen. Lain 8 a § koskee vain hakuja, jotka alkavat 1 päivänä tammikuuta 2025 tai sen jälkeen.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

Lain 10 §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026 ja sitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 10 §:n 3 momenttia sovelletaan 31 päivään heinäkuuta 2026.

2.

Laki

ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 13 ja 13 a §, sellaisina kuin ne ovat, 13 § laeissa 1368/2018 ja 231/2024 ja 13 a § laeissa 1601/2015 ja 231/2024 sekä lisätään lakiin uusi 12 a ja 65 a § seuraavasti:

12 a §

Hakemusmaksu

Opetushallitus perii ~~muuta~~ tutkintoa ~~kuin jatkotutkintoa~~ opiskelemaan hakevilta lukukausikoh-
taisen hakemusmaksun. Maksun suorittaminen on hakemuksen käsittelemisen edellytys.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain (224/2024), jäljempänä *erityisosaajalaki*, nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen mainitussa laissa tarkoitettulta perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu ulkomaalaislain 58 §:n 4 momentin perusteella; ~~taikka~~

5) tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijalta;

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

6) sellaiselta yhteis- tai kaksoistutkintoon hakevalta, jolla on jo opiskeluoikeus kyseiseen yhteis- tai kaksoistutkintoon toisessa korkeakoulussa; taikka (Uusi 6 kohta)

7) siltä, joka hakee opiskelijaksi Euroopan unionin rahoittamaan Erasmus Mundus -ohjelmaan. (Uusi 7 kohta)

13 §

Tilauuskoulutus

Ammattikorkeakoulu voi järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (*tilauuskoulutus*).

Tilauuskoulutuksena annettavan opetuksen on liityttävä ammattikorkeakoulun toimiluvassa määrättyyn koulutustehtävään. Tilauuskoulutus ei saa heikentää ammattikorkeakoulun antamaa perus- tai jatkokoulutusta. Ammattikorkeakoulu ei saa järjestää tilauuskoulutusta, jos on ilmeistä, että koulutus tilataan siinä tarkoituksessa, että tilauuskoulutukseen osallistuvat voisivat välttää 28 §:n mukaisen opiskelijavalinnan. Ammattikorkeakoulu ei saa myöskään järjestää tilauuskoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on voiton tavoittelemiseksi välittää opiskelijoita ammattikorkeakouluun tutkinto-opiskelijoiksi. Tilauuskoulutukseen osallistuvaan opiskelijaan sovelletaan 25—27, 33—40 ja 57—61 §:ää. Ammattikorkeakoulun tulee huolehtia siitä, että tilauuskoulutusta koskevassa sopimuksessa on määritelty tilauuskoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet ja että tilauuskoulutukseen osallistuvat ovat niistä tietoisia.

Ammattikorkeakoulun on perittävä koulutuksen tilaajalta tilauuskoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauuskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta sen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Tilaaja ei voi kuitenkaan periä 3 momentissa tarkoitettua maksua:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosaajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettujen jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä; taikka

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin perusteella.

13 a §

Tutkintoon johtavasta vieraskielisestä koulutuksesta perittävät maksut

Ammattikorkeakoulun on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen hyväksy-

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

tyiltä opiskelijoilta vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattavat maksut lukuvuodessa. Ammattikorkeakoulun vuosittaisen maksutuoton tulee kattaa lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden koulutuksen järjestämiskustannukset, joihin sisältyy myös opiskelijoille maksetut apurahat ja muut avustukset. Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden tukemiseen kohdennetuista ammattikorkeakoulun ulkopuolisista lähteistä peräisin olevista lahjoituksista tai avustuksista maksettavia apurahoja ja avustuksia ei huomioida koulutuksen järjestämiskustannuksissa. Ammattikorkeakoulu päättää koulutuksen järjestämiskustannusten laskentaan ja maksujen perimiseen sekä apurahojen ja muiden avustusten maksamiseen liittyvistä järjestelyistä.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on erityisosajalain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettujen jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain) 58 §:n 4 momentin perusteella; **taikka**

5) tilauskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla; **taikka**

6) Euroopan unionin rahoittamaan Erasmus Mundus -ohjelmassa opiskelevalta Erasmus Mundus -apurahan saajalta. (Uusi 6 kohta)

65 a §

Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus

Ammattikorkeakoululla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta lukuvuosimaksuvelvollisuuden arvioimista ja opetuksen suunnittelemista varten Maahanmuuttovirastolta hakijan ja opiskelijan sekä näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettujen perheenkokoajan hakeman, voimassa olevan ja aiemmin myönnetyn oleskeluoikeuden osoittavan asiakirjan voimassaoloa, perustetta ja lajia sekä oleskeluoikeuden osoittavaa asiakirjaa koskevan hakemuksen käsittelyn tilaa koskevat tarpeelliset tiedot.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, ammattikorkeakoulu saa salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa Maahanmuuttovirastolle oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan hakijan tai oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan haltijan, joka on ammattikorkeakoulun hakija, opiskelija tai näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettu perheenkokoaja, maahantulon ja maassa oleskelun ehtoihin liittyviä väärinkäytösepäilyjä koskevia tietoja. Näiden tietojen tulee olla välttämättömiä Maahanmuuttoviraston ulkomaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) tai laissa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistojen perusteella **annetussa laissa** (719/2018) säädettyjen tehtävienhoitamista varten.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 12 a ja 13 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2025 ja niitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen. **Lain 12 a § koskee vain hakuja, jotka alkavat 1 päivänä tammikuuta 2025 tai sen jälkeen.**

Lain 13 a §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026 ja sitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 13 a §:n 3 momenttia sovelletaan 31 päivään heinäkuuta 2026.

Helsingissä 16.10.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Mia Laiho kok (osittain)
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Nasima Razmyar sd
jäsen Sara Seppänen ps
jäsen Markku Siponen kesk
jäsen Jaana Strandman ps
jäsen Oskari Valtola kok
varajäsen Marko Kilpi kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen

**Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp
Vastalause 1**

Vastalause 1

Perustelut

Lukukausimaksujen täyskatteellisuus

On totta, että korkeakoulujen taloutta pitää vahvistaa, mutta tämä ei toteudu EU/ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksuja korottamalla. Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että korkeakoulujen valtionrahoitusta leikataan maksuja vastaavasti. Myös monissa muissa maissa maksujen korottaminen on johtanut valtion rahoituksen vähenemiseen.

EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksuista on luovuttava kokonaan sen sijaan, että mennään kohti täyskatteellisuutta.

Lukukausimaksujen täyskatteellisuus tulee laskemaan hakijamääriä ja vaikeuttamaan osaajien saamista Suomeen. Suomessa on suuri työvoimatarve esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja tekniikan aloilla, ja näillä aloilla maksut nousevat niin paljon, että kynnys opiskella Suomessa nousee huomattavasti. Suomen mahdollisuus kilpailla muiden maiden kanssa kansainvälisistä opiskelijoista heikkenee oleellisesti. Hallituksen esitys vie myös kauemmaksi tavoitteesta, jossa kansainvälisten opiskelijoiden määrä on kolminkertainen nykyiseen verrattuna.

Kysymys on myös suomalaisen koulutuspolitiikan arvoista ja pitkistä perinteistä: vanhempien taloudellinen tilanne tai muut taloudelliset turvaverkot eivät saa määritellä sitä, kuka voi opiskella korkeakouluissa. Lukukausimaksujen täyskatteellisuus heikentää köyhimmistä maista tai muuten köyhimmistä oloista tulevien kansainvälisten opiskelijoiden mahdollisuuksia opiskella Suomessa. Tämä ei ole myöskään Suomen etu, jos lahjakkaat ja sitoutuneet kansainväliset opiskelijat eivät tule Suomeen opiskelemaan taloudellisista syistä.

Hallituksen esityksen mukaan lukuvuosimaksujen täyskatteellisuuden vaatimus tulisi voimaan 1.8.2026 ja koskee tämän jälkeen alkavia opintoja. Aikataulullisesti tämä ei siis tarkoita ”etene- mistä kohti täyskatteellisuutta”, vaan maksujen korotus astuisi voimaan kerralla syyslukukaudesta 2026 alkaen. On epäselvää, minkälaiset vaikutukset tällä on kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden sujuvaan valintaprosessiin jo tätä ennen.

Hakemusmaksun palauttaminen

Hakemuksen käsittelymaksun palauttaminen ei ole ratkaisu hakemuksissa ilmenneisiin ongelmiin, kuten hakemusten heikkolaatuisuuteen ja harkitsemattomuuteen. Suomalaisittain kohtalain- nenkin hakemusmaksu voi olla köyhemmissä maissa hyvin korkea suhteessa yleiseen tulotasoon ja toimia liian suurena kynnyksenä sitoutuneille ja lahjakkaille kansainvälisille opiskelijoille ha- kea Suomeen opiskelemaan. Lisäksi on huomioitava, että kokonaisuus, jossa kansainvälinen opiskelija maksaa hakemuksesta, lukuvuosimaksun, oleskeluluvan maksun ja muut toiseen maa- han muuttamiseen liittyvät maksut, on todella kallis.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp
Vastalause 1

Lukukausimaksujen ”kiertäminen”

Hallituksen esityksessä opiskelijan oleskeluluvalla maahan tullut säilyisi lukukausimaksuvelvollisena, vaikka hän vaihtaisi oleskelulupansa esimerkiksi työperusteiseksi. Tätä perustellaan lukukausimaksun kiertämisen estämisellä, vaikka kyseessä on täysin marginaalinen ilmiö. On mahdotonta sanoa, miksi joku muuttaa oleskelulupansa perustetta.

Hallituksen esityksen toimet ovatkin täysin ylimitoitettuja. Kansainväliset opiskelijat jäävät Suomeen pääsääntöisesti perheeseen tai työllistymiseen liittyvien asioiden vuoksi, ja nämä pitäisi nähdä positiivisessa, ei negatiivisessa valossa. Esimerkiksi avioituminen tai työpaikan saaminen ovat merkittäviä pitovoimatekijöitä, joita ei pidä heikentää. Muutos tulee myös vähentämään motivaatiota jäädä Suomeen ja ottaa töitä vastaan. Tämäkin voi merkittävästi vaikeuttaa osaajapulaa Suomessa.

Erittäin kannatettava asia hallituksen esityksessä on, että tilapäistä suojelua saavat eivät ole enää jatkossa lukuvuosimaksuvelvollisia.

Tiedonsaantioikeudet

Lisäksi lainsäädäntöön lisättäisiin korkeakouluille tiedonsaantioikeus hakijan ja opiskelijan sekä hänen perheenkokoajansa oleskelulupatiedoista. Yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin lisättäisiin myös säännökset korkeakoulujen oikeudesta luovuttaa tietoja Maahanmuuttovirastolle.

Yksilön tietosuojan takia tiedonsaantioikeuksia ei tule kasvattaa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina. (Vastalauseen muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp
Vastalause 1

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

yliopistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yliopistolain (558/2009) 10 §, sellaisina kuin se on laeissa 1600/2016 ja 230/2024,
sekä
muutetaan yliopistolain (558/2009) 9 ja 10 §, sellaisena kuin se on laeissa 1367/2018 ja 230/
2024 ja 10 § laeissa 1600/2015 ja 230/2024, sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 90 b § seuraavasti:

8 a §

Hakemusmaksu

Opetushallitus perii muuta tutkintoa kuin jatkotutkintoa opiskelemaan hakevilta lukukausikoh-
taisen hakemusmaksun. Maksun suorittaminen on hakemuksen käsittelemisen edellytys.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin
ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan
Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja
oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain (224/2024), jäl-
jempänä *erityisosaajalaki*, nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suo-
men kansalaisen mainitussa laissa tarkoitettulta perheenjäseneltä;

2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan
kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettun jatkuvan oles-
keluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin
opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;

4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen
suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu mainitun lain 58 §:n 4 momentin pe-
rusteella;

5) tilauskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla;

6) sellaiselta yhteis- tai kaksoistutkintoon hakevalta, jolla on jo opiskeluoikeus kyseiseen yh-
teis- tai kaksoistutkintoon toisessa korkeakoulussa; taikka

7) siltä, joka hakee opiskelijaksi Euroopan unionin rahoittamaan Erasmus Mundus -ohjelmaan.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp
Vastalause 1

9 §

(kuten SiVM)

~~90 b §~~

~~Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus~~

~~Yliopistolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta lukuvuosimaksuvelvollisuuden arvioimista ja opetuksen suunnittelemista varten Maahanmuuttovirastolta hakijan tai opiskelijan sekä näiden ulkomaalaislaissa tarkoitetun perheenkokoajan hakeman, voimassa olevan ja aiemmin myönnetyn oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan voimassaoloa, perustetta ja lajia sekä oleskeluoikeutta osoittavaa asiakirjaa koskevan hakemuksen käsittelyn tilaa koskevat tarpeelliset tiedot.~~

~~Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, yliopisto saa salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa Maahanmuuttovirastolle oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan hakijan tai oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan haltijan, joka on yliopiston hakija tai opiskelija taikka näiden ulkomaalaislaissa tarkoitettu perheenkokoaja, maahantulon ja maassa oleskelun ehtoihin liittyviä väärinkäytösepäilyjä koskevia tietoja. Näiden tietojen tulee olla välttämättömiä Maahanmuuttoviraston ulkomaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) tai kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetussa laissa (719/2018) säädettyjen tehtävien hoitamista varten.~~

(1 mom. kuten SiVM)

Lain 8 a ja 9 § tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2025 ja sitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen. Lain 8 a § koskee vain hakuja, jotka alkavat 1 päivänä tammikuuta 2025 tai sen jälkeen.

Lain 10 §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026 ja sitä sovelletaan opiskelijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 10 §:n 3 momenttia sovelletaan 31 päivään heinäkuuta 2026.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp
Vastalause 1

2.

Laki

ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
~~kumotaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 13 a §, sellaisena kuin se on laeissa 1601/2015 ja 231/2024, sekä muutetaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 13 ja 13 a §, sellaisena kuin se on laeissa 1368/2018 ja 231/2024 ja 13 a § laeissa 1601/2015 ja 231/2024, sekä lisätään lakiin uusi 12 a ja 65 a § seuraavasti:~~

~~12 a §~~

~~Hakemusmaksu~~

~~Opetushallitus perii tutkintoa opiskelemaan hakevilta lukukausikohtaisen hakemusmaksun. Maksun suorittaminen on hakemuksen käsittelemisen edellytys.~~

~~Maksua ei kuitenkaan peritä:~~

~~1) Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaiselta eikä siltä, joka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen tai siltä, jolla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain (224/2024), jäljempänä erityisosaajalaki, nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, eikä edellä mainittujen tai Suomen kansalaisen mainitussa laissa tarkoitettulta perheenjäseneltä;~~

~~2) siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai pysyvä oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;~~

~~3) muulla kuin opiskelun perusteella myönnetyn ulkomaalaislaissa tarkoitettun jatkuvan oleskeluluvan haltijalta, joka on saanut ensimmäisen kerran oleskeluluvan Suomeen muulla kuin opiskelun perusteella, eikä edellä mainittujen perheenjäseneltä;~~

~~4) siltä, jolla on ollut opiskelun alkaessa ulkomaalaislaissa tarkoitettu oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, eikä lupaa ole myöhemmin peruutettu ulkomaalaislain 58 §:n 4 momentin perusteella;~~

~~5) tilauskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalla;~~

~~6) sellaiselta yhteis- tai kaksoistutkintoon hakevalta, jolla on jo opiskeluoikeus kyseiseen yhteis- tai kaksoistutkintoon toisessa korkeakoulussa; taikka~~

~~7) siltä, joka hakee opiskelijaksi Euroopan unionin rahoittamaan Erasmus Mundus -ohjelmaan.~~

13 §

(kuten SiVM)

**Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp
Vastalause 1**

65-a §

Oleskelulupia koskeva tiedonsaantioikeus

~~Ammattikorkeakoululla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta lukuvuosi-
maksuvelvollisuuden arvioimista ja opetuksen suunnittelemista varten Maahanmuuttovirastolta
hakijan ja opiskelijan sekä näiden ulkomaalaislaissa tarkoitetun perheenkokoajan hakeman, voi-
massa olevan ja aiemmin myönnetyn oleskeluoikeuden osoittavan asiakirjan voimassaoloa, pe-
rustetta ja lajia sekä oleskeluoikeuden osoittavaa asiakirjaa koskevan hakemuksen käsittelyn ti-
laa koskevat tarpeelliset tiedot.~~

~~Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa sää-
detään, ammattikorkeakoulu saa salassapitosäännösten estämättä omasta aloitteestaan antaa
Maahanmuuttovirastolle oleskeluoikeutta osoittavan asiakirjan hakijan tai oleskeluoikeutta osoit-
tavan asiakirjan haltijan, joka on ammattikorkeakoulun hakija, opiskelija tai näiden ulkomaalais-
laissa tarkoitettu perheenkokoaja, maahantulon ja maassa oleskelun ehtoihin liittyviä väärinkäy-
tösepäilyjä koskevia tietoja. Näiden tietojen tulee olla välttämättömiä Maahanmuuttoviraston ul-
komaalaislaissa, kansalaisuuslaissa (359/2003) tai kolmansien maiden kansalaisten maahantulon
ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan pe-
rusteella annetussa laissa (719/2018) säädettyjen tehtävienhoitamista varten.~~

(1 mom. kuten SiVM)

Lain ~~12 a~~ ja 13 § **tulee** kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2025 ja **sitä** sovelletaan opiske-
lijoihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen. ~~Lain 12 a § koskee vain
hakuja, jotka alkavat 1 päivänä tammikuuta 2025 tai sen jälkeen.~~

~~Lain 13 a §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2026 ja sitä sovelletaan opiskeli-
joihin, jotka aloittavat opintonsa mainittuna ajankohtana tai sen jälkeen.~~

~~Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 13 a §:n 3 momenttia sovelletaan 31 päivään hei-
näkuuta 2026.~~

Helsingissä 16.10.2024

Pia Lohikoski vas

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp Vastalause 2

Vastalause 2

Perustelut

Orpon hallituksen tavoite lukukausimaksujen täyskätteellisyydestä EU- ja ETA-alueen ulkopuolisille opiskelijoille on koulutusleikkaus. Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2024—2027 mainitaan, että julkista taloutta vahvistavina toimina yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen koulutustarjonnan säädelyjä enimmäismaksuja ja EU/ETA-valtioiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukuvuosimaksujen vähimmäismäärää nostetaan. Vastaavasti vähennetään korkeakoulujen valtionrahoitusta asteittain siten, että vuodesta 2028 alkaen vähennys on yhteensä 35 milj. euroa. Maksujen korottamisella puolestaan tavoitellaan lukuvuosimaksuvelvollisten korkeakouluopiskelijoiden kouluttautumisen aiheutuvien kustannuksien pienentämistä julkiselle taloudelle.

Lisäksi lukuvuosimaksujen korottaminen on ristiriidassa sekä hallitusohjelman että Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta 2035:n tavoitteiden kanssa. Verrokkimaissa lukuvuosimaksujen korottaminen on vähentänyt hakijamäärää korkeakouluihin ja siten haitannut maiden kansainvälistymistä. OKM on hallitusohjelman taustamuistiossa arvioinut hakijamäärän tippuvan 43 prosentilla. Hallituksen esitys on myös kokonaisuudessaan ristiriidassa Suomen tavoitteiden kanssa kolminkertaistaa kansainvälisten opiskelijoiden määrä ja saada 75 prosenttia heistä työllistymään opintojensa jälkeen Suomeen.

Esitetyt arviot opiskelijamäärän kehityksestä ovat epäuskottavia, sillä ne perustuvat yksittäiseen tapaustutkimukseen. Odotettavaa onkin, että hakijamäärä laskee etenkin alkuun huomattavasti, eikä välttämättä palaudu ennalleen hakijoiden maksukykyyn ja -halukkuuden rajojen tullessa vastaan. Lukuvuosimaksut rajaavat ulos osan opiskelijoista maksukykynsä perusteella ja niiden korottaminen entisestään rajoittaa entisestään Suomeen hakeutuvien opiskelijoiden määrää.

Korkeakoulutuksen tutkintokoulutuksen tulisi olla maksutonta ja saavutettavaa kaikilta osin. Kansainvälisesti on nähty, miten julkinen rahoitus on kääntynyt laskuun, kun korkeakoulutukseen on tuotu maksuja. Korkeakoulujen rahoitustaso tarvitsee vakautta ja ennakoitavuutta.

Suomalaiset korkeakoulut ovat voineet kerätä lukukausimaksuja EU/ETA-maiden ulkopuolisilta opiskelijoilta vuodesta 2017 alkaen. Maksuja perusteltiin tuolloin korkeakoulujen rahoituspuolelta laajentamisella ja vahvistamisella, mikä ei ole kuitenkaan kaikkien korkeakoulujen osalta näin toteutunut. Lukuvuosimaksukäytännöt ja maksujen vaikutukset ovat eri korkeakouluilla erilaisia.

Toistuva lukukausikohtainen käsittelymaksu kasvattaa kohtuuttomasti opiskelijoiden taloudellista raskautta. Kansainväliselle opiskelijalle hakemuksen käsittelymaksu, lukuvuosimaksu, oleskeluluvan maksu, sekä muut muuttamiseen ja asumiseen liittyvät kulut muodostavat kalliin kokonaisuuden. Tähtäkään osin esitystä ei voi kannattaa.

Tiedonsaantioikeuden osalta korkeakoulu saisi luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä Maahanmuuttovirastolle säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Näin muotoillun säännöksen

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2024 vp
Vastalause 2

soveltamisen kannalta voi olla ongelmallista, että yliopistolla ei ole mahdollisuutta arvioida eikä toimivaltaa päättää, mitkä tiedot ovat tällä tavoin välttämättömiä Maahanmuuttoviraston tehtävien hoitamista varten.

Tilauuskoulutusta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin korkeakoulujen vastuiden osalta siten, että tilauuskoulutusta koskevissa sopimuksissa määriteltäisiin selkeästi koulutukseen osallistuvien henkilöiden oikeudet ja velvollisuudet sekä tarkennettaisiin, ettei korkeakoulu saa järjestää tilauuskoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on ainoastaan välittää opiskelijoita korkeakoulun tutkinto-opiskelijoiksi. Hallituksen esittämät tarkennukset tilauuskoulutusta koskevaan pykälään tulevat lopettamaan suurimman osan ammattikorkeakoulujen nykyisestä tilauuskoulutustoiminnasta. Lisäksi laissa olisi tulkinnanvaraisuutta esimerkiksi voitontavoittelun määrittelyssä ja oman käytännön mukaisissa maksuissa.

Tulevien uusien työpaikkojen ennakoidaan syntyvän tehtäviin, joihin edellytetään korkeakoulutusta. Korkeakoulutuksen koulutustehtävä on laajeneva ja sillä tavoitellaan muun muassa väestön osaavan työvoiman saatavuuden paranemista, työllisyysasteen paranemista sekä osallistumisen tasa-arvon lisääntymistä. Keinoina osaajien määrän kasvattamisessa ovat muun muassa kansainvälisten opiskelijoiden lisääminen korkeakoulutuksessa ja valmistuttuaan heidän kiinnittyminen työmarkkinoillemme ja yhteiskuntaan.

Korkeakouluja, työmarkkinoita ja yhteiskunnan eri toimijoita on pikemmin kannustettava yhdessä vahvistamaan sellaisia toimia, joilla opintonsa Suomeen tekevät jäävät meille osaajiksi työmarkkinoille ja veronmaksajiksi.

Kokonaisuutena arvioiden hallituksen esitys on niin ongelmallinen, ettei sitä voi kannattaa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 1. ja 2. lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 16.10.2024

Nasima Razmyar sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Tuula Haatainen sd
Pia Hiltunen sd